

Prædiken til 9.s.e trinitatis

den 13. august kl. 9.00 i Grindløse kirke og kl.
10.30 i Bogense kirke

Salmer: 4 (- 370) – 692 // 14 – 477 – 728

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: (Gud være lovet..)

Jesus sagde også til disciplene: »Der var en rig mand, som havde en godsforvalter; om ham fik han underhånden at vide, at han ødslede hans ejendom bort.

Så tilkaldte han forvalteren og spurgte: Hvad er det, jeg hører om dig? Aflæg regnskab for din forvaltning, for du kan ikke længere være forvalter.

Men forvalteren spurgte sig selv: ”Hvad skal jeg gøre, nu da

min herre tager min stilling fra mig? Grave har jeg ikke kræfter til, tigge skammer jeg mig ved. Nu ved jeg, hvad jeg vil gøre, for at folk skal tage imod mig i deres huse, når jeg bliver sat fra bestillingen” -

Han kaldte så sin herres skyldnere til sig én for én og spurgte den første: Hvor meget skylder du min herre? Hundrede ankre olie, svarede han. Forvalteren sagde: Her er dit gældsbevis, sæt dig straks ned og skriv halvtreds! Derefter spurgte han en anden: Og du, hvor meget skylder du? Hundrede tønder hvede, svarede han. Til ham sagde forvalteren: Her er dit gældsbevis, skriv firs!«

*Og Herren roste den uærlige forvalter, fordi han havde handlet klogt. For denne verdens børn handler langt klogere over for deres egne, end lysets børn gør. »Jeg siger jer: **Skaf jer venner ved hjælp af den uærlige mammon, for at de, når den slipper op, kan tage imod jer i de evige boliger.**« (Luk 16,1-9)*

Amen!

Kurt Thorsen. Stein Bacher. Klaus Riskjær. Peter Brixtofte. - Vi kender godt til svindlere og bedragerere i nutidens verden. Også fra fiktionen kender vi dem. TV dramaserien "Bedrag" fremstillede fx over to sæsoner fiktive svindelsager med en iskold og kynisk bagmand, Kristensen, der med hjælp fra trofaste håndlangere, tjente styrtende med penge på andres ulykke. Bedrageriet førte både fallit, vold, opløsning og død med sig for de mennesker, der blev ofre for bedragerens foretagender.

De mellemledere, bagmanden havde, var i første sæson finansmanden Sander fra virksomheden Green Energy og i begge sæsoner juristen Claudia. Og man fik faktisk mere og mere sympati for Claudia, for hun var en bedrager med følelser; hun havde en lille søn, hun elskede, hun fattede oprigtig sympati for den alternative men fallittruede bankdirektør, Amanda, og efterhånden var hendes formål i

livet ikke at tjene penge, men at redde familie, venner – ja, og jo også sig selv – fra den totale undergang.

Svindleren i dagens evangelie-lignelse er også en flertydig type. Forvalter af en rig mands penge, er han, og da hans herre beder ham om at aflægge regnskab, viser det sig, at der mangler rigtig mange penge i kassen. Præcis hvordan forvalteren har snydt sin herre ved vi ikke; vi får blot at vide, at han har ”ødslet” med ejermandens penge.

Nu står forvalteren til en fyring, men det slår ham ikke ud. Han tænker hurtigt og lægger den plan at skaffe sig allierede blandt den rige mands skyldnere, idet han nedskriver deres gæld, endda med betragtelige beløb.

Alt dette får den rige mand hurtigt kendskab til, og nu er han overraskende nok ikke længere vred – men tværtimod imponeret af forvalterens klogskab, som han roser ham for.

Det springende punkt i lignelsen må være: Hvorfor roser den rige mand sin uærlige forvalter?

Jo, først må vi kigge på, hvad det mon egentlig er for et svindelnummer, forvalteren forventer straf for. Han har ødslet sin herres ejendom bort, får vi som sagt at vide. Og faktisk ikke mere. Så hvad er det med denne ødselhed; det er vel egentlig ikke nødvendigvis decideret underslæb eller bedrag, forseelsen består i?

At være ødsel er noget, vi hører om mange gange i Lukasevangeliet. Og pointen er, at her er ødselhed ikke negativt; tværtimod – det anses for en god gerning at være ødsel. Derfor hører vi om sædemanden der sår med meget rund hånd, om den fortabte søn, der ødsler med farens formue; om kvinden der ødsler med sin albasterkrukkes dyre indhold, om Jesus selv der holder til hos dem, der fråser. Alle disse fortællinger om ødselhed, har det budskab, at vi netop *skal* være ødsle. For i ødselhed skal vi *dele ud til hinanden*. Dele ud af næstekærlighed til hinanden. Og det er jo det, forvalteren i anden omgang også gør; der hvor han går hen til sin herres skyldnere og nedskriver deres gæld. På sin egen paradoksale måde, kan det netop ses som en

næstekærlig gerning. Sådan lidt Robin Hood-agtigt måske...Og dog, må jeg hellere tilføje, er der for forvalteren naturligvis en vis portion egoisme i handlingen, for det er jo også for sin egen skyld, han handler som han gør.

Så måske er forvalteren slet ikke uærlig, men derimod næstekærlig! Det er jo faktisk slet ikke den rige mand, der kalder sin forvalter "uærlig", men fortælleren af historien. Den rige mand kalder derimod forvalteren for "klog". Hvad mon den rige mand selv er? Ud over rig? Hvad er det med denne rigdom? Man kunne måske forestille sig, at den rige mand er typen, der ikke tænker på andet end sine penge og hele tiden at skaffe flere penge. Typen, der er blind for andre værdier end de materielle. Status, penge og magt, er det der betyder noget for ham. Men måske forskubbes hans verdensbillede, da han ser hvad hans forvalter gør. Forvalteren behandler penge på en hel anden måde. For forvalteren er ophobningen af penge og rigdom på få hænder, noget negativt. Han synes, det er bedre at være ødsel med pengene i betydningen: dele

ud af dem til dem, der trænger. Det ser den rige mand, han flytter sig – og kalder forvalteren ”klog”.

Ligesom for fænomenet ”ødselhed” vendes begrebet ”klogskab” helt på hovedet som værdisæt i Lukasevangeliets gudsvirkeligheds-logik. Lignelsens forsættelse er nemlig, at ”denne verdens børn” - altså de, der bruger uærlige kneb – de handler klogere end ”lysets børn” og det er den uærlige strategi, man skal bruge, hvis man vil modtages i ”Guds evige boliger”. Lukasevangeliet sammenholder hele tiden en ”gudsrige-logik” med ”vores-virkeligheds-logik”. Hvad der er uklogt i vores logik, er klogt i Guds logik. Hvad der er ærligt i vores logik, er uærligt i Guds logik. Hvad der er fattigdom i vores logik, er rigdom i Guds logik; ja hvad der ikke har værdi i vores logik har værdi i Guds logik

Jesu lignelser har jo altid et budskab og budskabet skal tydes ved at fortolke selve lignelsen, ligesom jeg har været i gang med i det foregående. Men det er også relevant i den sammenhæng at spørge, hvem egentlig personerne i lignelsen

skal forestille at være? Hvem er forvalteren og hvem er den rige mand? En del af fortolkningen er at få klarhed over, hvem lignelsens personer egentlig er. Så hvem er det, den rige mand skal forestille og hvad med forvalteren, hvem skal han forestille? Der er flere muligheder for svar, men ud fra hvad jeg har sagt om forvalterens kobling til næstekærlighed, er det mest oplagte nok, at forvalteren skal forestille Jesus. Jesus går foran os som det eksempel, vi skal følge— han viser os, at ødselhed med næstekærlige gerninger, er det der er hans vilje. I den udlægning er den rige mand *Gud*. Gud ejer alt, han ejer hele verden og *vi skylder ham alt*, vi står i gæld til ham. Jesus kan ses som forvalteren, der skal holde hus med herrens ejendom. Og det gør han ved at være ødsel. Han giver fra sig, og han nedskriver gæld.

Gældsnedsettelse er en stor befrielse. I lignelsen hører vi om konkrete former for gæld – én skylder hundrede ankre olie, en anden 100 tønner hvede. Og gælden i lignelsen må altså skulle sammenlignes med den gæld, vi står i til Gud.

Vi skylder Gud alt. Livet er en gave, vi helt uden at skulle gøre

os fortjent til, har fået. Og når vi så pådrager os skyld, synd kan det kaldes, i ikke at forvalte denne gave rigtigt, kan man tale om endnu et behov for gældsnedsettelse. Vi glemmer tit, hvor heldige vi er, at vi har mad at spise, tøj på kroppen, et sikkert land at bo i – helt anderledes ville det se ud, hvis vi fx var født i Mellemøsten, hvor utryghed og flugt er virkelighed for mange.

Evangelierne mange lignelser er alle en slags perspektivering af den historie, Gud har med os. Historien om, at han skabte verden til os, men da vi ikke magtede at passe på den og forvalte forholdet til både hinanden og jorden godt, ja så ville han straffe os. Gælden var ikke længere kun gæld, men også en altopslugende synd. Men Gud gav os en chance til. Han sendte sin søn; som en forvalter af verden og alt som er derpå. Og Jesus gjorde noget overraskende. Han nedskrev vores gæld. Ja, han betalte gælden helt ud, for han gav sit eget liv. Og han påtog sig vores straf. Han var Guds kloge forvalter, der forud havde øst af sin kærlighed og fortalt, at vi skulle gøre det samme over for vores næste. Vi kan sige

som Jesus dengang han skulle svare en mand på, hvad han skulle gøre for at blive frelst. Jesus fortæller en lignelse om en person, der giver al sin ejendom bort – og siger så til manden: "Gå du ud, og gør lige så!"

Amen

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højtlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

Amen.

Almægtige Gud, himmelske Far.

Vi takker dig for livet, du har givet os og for jorden, du har skabt. Lær os at tage vare på jorden og på livet.

Kære Gud, tak for den måde du forvalter din kærlighed til os på. Lær os at gøre din vilje, sådan som du med din søns liv og virke, viste os.

Herre, vor Gud, vi beder dig for dem, livet ikke viser medhold. Vær med de syge, de bange, dem der sidder i mørkets og dødens skygge. Hjælp dem, der kæmper for andres liv, i deres kamp. Giv dem hele tiden mod på fremtiden, og giv dem håb.

Vi beder dig for al lovlige myndighed, giv dem indsigt og ansvarsbevidsthed til at forvalte den magt, de har fået. Bekæmp vold og magtmisbrug. Vær med krigsramte i hele verden. Hjælp alle nationer til at leve sammen i fred og forståelse.

Kære Gud, vi beder også for vores familie, venner og alle dem, vi er forbundet med. Velsign og bevar os alle, og værn os imod ulykke og tidlige dødsfald.

Du vor Gud, vær med menigheden i Grindløse kirke / Bogense kirke / Hårslev kirke og alle menigheder. Lad dit Ord og din

Ånd have frit løb i vores kirke til glæde, håb og trøst. Vær med vores dronning og hele kongehuset. Giv dem og os alle nåde, fred og velsignelse og efter vores liv den evige salighed og hvile.

Amen.

MEDDELELSER:

Lad os med apostlen til ønske hinanden....

VELKOMST

Velkommen til gudstjeneste i dag, 9. søndag efter trinitatis.

Vi skal som evangelietekst høre den lignelse, der er blevet kaldt "Lignelsen om den uærlige godsforvalter" – men måske er han slet ikke så uærlig endda? vi jeg faktisk tillade mig at spørge.

Gudstjenestens to andre tekster har emner som retfærdighed, ære og skam i sig. Synd er også et tema, men som apostlen Johannes skriver i epistelteksten: "*Hvis vi synder, har vi os en talsmand hos Faderen, Jesus Kristus!*"

Nu vil gudstjenesten gå sin gang – først med indgangsbøn.